หัวข้อการพัฒนา :

AI Governance @ Ethics: หลักจริยธรรม ธรรมาภิบาล และข้อกฎหมายในการประยุกต์ใช้ AI

สรุปสาระสำคัญ

1. **สรุปเนื้อหาในบทเรียน** AI Governance @ Ethics: หลักการจริยธรรมธรรมาภิบาล และข้อกฎหมายในการประยุกต์ใช้ AI

   1.1 หลักจริยธรรม AI คือ หลักในการออกแบบ พัฒนา และกำกับดูแล AI ให้มีพฤติกรรมหรือผลลัพธ์จากการทำงาน สอดคล้องตามหลักการจริยธรรม หรือหลักการอันดีที่พึงปฏิบัติตามบริบทที่นำ AI ไปประยุกต์ใช้

   1.2 หลักจริยธรรมสากล AI ของ OECD

   OECD คือ องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เป็นองค์การระหว่างประเทศที่ส่งเสริมด้านนโยบายและเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศกลุ่มที่พัฒนาแล้ว ซึ่งในปี 2019 ได้ประกาศหลักการจริยธรรมพื้นฐานที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาด้าน AI ดังนี้

   1) การเติบโตอย่างครอบคลุม การพัฒนาที่ยั่งยืนและความเป็นอยู่ที่ดี
   2) เคารพหลักสิทธิมนุษยชน ค่านิยมประชาธิปไตย และความเป็นส่วนตัว
   3) ความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูลที่เหมาะสมเกี่ยวกับระบบ AI
   4) ระบบ AI ต้องมีความมั่นคงปลอดภัย บริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง
   5) องค์กรและบุคคลที่พัฒนาปรับใช้หรือดำเนินการระบบ AI ต้องรับผิดชอบต่อการทำงานของระบบนั้น

   1.3 หลักจริยธรรม AI ของประเทศไทย มีหลักสำคัญที่ต้องคำนึงถึง ดังนี้

   1) ความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
   2) ความสอดคล้องกับกฎหมายจริยธรรม และมาตรฐานสากล
   3) ความโปร่งใสและภาระความรับผิดชอบ
   4) ความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว
   5) ความเม่าเมียม หลากหลาย ครอบคลุม และเป็นธรรม
   6) ความน่าเชื่อถือ

2. **หลักการนำ AI ไปใช้อย่างรับผิดชอบ (Responsible AI Principles)**

   2.1 เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance with existing Laws)
   2.2 มุ่งเน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (Human-centric Focus)
   2.3 มีเป้าหมายที่ชัดเจน (Clear Purpose)
   2.4 เคารพต่อความปลอดภัย (Respect for Safety)
   2.5 เคารพต่อความเป็นอิสระของมนุษย์ (Respect for Human Autonomy)
   2.6 ปกป้องความเป้นส่วนตัว (Privacy Protection)
   2.7 เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Respect for Human Dignity)
   2.8 ความโปร่งใสของข้อมูล (Data Transparency)
   2.9 สามารถตรวจสอบได้ (Auditability)
   2.10 ความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Security)

3. ธรรมาภิบาลในการประยุกต์ใช้ AI (AI Governance)

กรอบความคิดเพื่อนำ AI ไปใช้อย่างปลอดภัยและมีจริยธรรมด้วยหลักการกำกับดูแลการปฏิบัติงานในทุกกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ AI โดยจัดให้มีมาตรการในการกำกับดูแลผ่านการกำหนดนโยบาย ขั้นตอนปฏิบัติ และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการประยุกต์ใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ ได้แก่

3.1 บรรลุเป้าหมายที่กำหนด (Achieve Business Objective)

3.2 ความสอดคล้องตามหลักการจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ (AI Ethics Principles)

3.3 ความสอดคล้องตามกฎหมายและข้อกำหนด (Compliance)

3.4 ควบคุมความเสี่ยงที่อาจส่งปลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง องค์กร และสังคม (Risk Control)

การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

1. เพื่อทราบถึงกฎหมาย และลดความเสี่ยงทางกฎหมาย ป้องกันการละเมิดกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (เช่น PDPA หรือ GDPR) และกฎหมาย AI ที่กำลังจะออกมาในอนาคต

2. เพื่อให้ทราบถึงการป้องกันการละเมิดสิทธิ ลดโอกาสที่ AI จะตัดสินใจอย่างลำเอียง (Bias) หรือเลือกปฏิบัติซึ่งอาจนำไปสู่การฟ้องร้องทางแพ่งและอาญา

3. เพื่อให้ทราบถึงความรับผิดชอบที่ชัดเจน (Accountability) เมื่อเกิดข้อผิดพลาด ระบบธรรมาภิบาลซึ่งจะระบุได้ว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบและมีขั้นตอนการแก้ไขอย่างไร